

בן סורר ומורה פרק שמיני סנהדרין עד.

מסורת הש"ס

(א) וְנָעַל מִיָּד (ב) לָקַח עֵץ.
מְנוּחָה לָהֶם. (ג) וַיִּשְׁמַע
לָקַח עֵץ. עַל הַלֵּלָקָן.
(ד) בֵּית קֹהֵן וְיֵשׁ אֲחֵיהֶם
רַחֵם וְעַיִן חֲסִידָיו. (ה) וְנָעַל
דְּרִיחַ עַל שְׁלֹשִׁים. (ו) וְנָעַל
עַד יֵשׁ מִסְתָּקִין. (ז) וְיִצְחָק
מִיָּד. (ח) יוֹמָת פֶּה. עֵינֵי שֵׁשׁ.
(ט) מְנוּחָה לָהֶם. (י) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (יא) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (יב) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (יג) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (יד) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (טו) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (טז) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (יז) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (יח) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (יט) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (כ) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (כא) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (כב) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (כג) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (כד) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (כה) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (כו) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (כז) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (כח) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (כט) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים. (ל) וְנָעַל עַד
שְׁלֹשִׁים.

תורה אור השלם

1. וְכִי יִקְרָא אִישׁ־נָפֶשׁ
וְהָיָה קֶדֶד וְיִצְאֹוּ יָמָיו
וְלֹא יִהְיֶה אִסּוּק עֲשֻׁשׁ
בְּעֵשׂוֹ אִשְׁרֵי יִשְׁתַּעַל
כָּעַל דֹּאשָׁה וְעַל
מַפְלִיטִים שְׂמוֹת כֵּךְ
2. וְהָיָה אִסּוּן יִדְהוּ וְנִתְחַדָּה
נִפְשׁוֹ וְחַת נִפְשׁוֹ
שְׂמוֹת כֵּךְ
3. וְשִׁמְרָתָם אֵת הַשְּׁבֵט
כִּי קִרְשׁ לֹא יִלָּכֵם
מִחֲלֵילֵי מוֹת יוֹמָה כִּי
כֹל הָעֵשֶׂה בְּהַ מְלֶאכֶה
בְּנוֹתָהּ תִּשְׁפֹּשׁ הָדוּא
מִקֶּרֶב עֲשִׂיהָ
4. שְׂמוֹת לֵךְ
וְיִמְרָצֵךְ לֵךְ אֵת יִדְהוּ
לְהַבְעִיר לְמַחֵךְ וְלֹא
תִחַלֵּל אֶת שֵׁם אֱלֹהֶיךָ
אֲנִי יי
וְיִקְרָא יֵה
5. וְשִׁמְרָתָם אֵת חֻקֵּיהָ
וְהָיָה מִשְׁפָּטֵיהֶם אִשְׁרֵי יִשְׁתַּעַל
אִתָּם וְיִתְּנֵם יי בְּהֵם אֲנִי
6. וְלֹא תִחַלֵּל אֶת שֵׁם
קֶדֶשׁ וְתִדְרֹשׁוּיֵהוּ בְּחוּדֵךְ
יִשְׂרָאֵל אֲנִי יי
מִדְּבָרֵכֶם:

וַיִּקְרָא כֹכַב
7. וְאַהֲבַת אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ
כָּל לְבָבְךָ וְכָל נַפְשְׁךָ
וְכָל מַאֲדְךָ: דְּבָרִים ו' ה'
8. וּלְנֹעַר לֹא תַעֲשֶׂה דְּבָר
אֶחָד לְנֹעַר הָטָא מוֹת כִּי
כֹאשֵׁר יִקּוּם אִישׁ עַל
רַעְיוֹ וּרְצוֹנוֹ נִפְשׁ כֹּן
הַדָּבָר הַזֶּה:

גליון הש"ס

גם יעבור ואל ידע חזין.
פי' קטנה י ע"כ חוס' ד"ה
נח:

הגהות הב"ח

(א) גם ותשלומין לזה נ"ב
ע" לעיל דף ט ע"ב ונב"ק
דף כג ע"א בתוס':
(ב) תוס' ד"ה קסבר וס'
בדמפוש נשרק ארבע
מיתות;

דקתני אחותו יש לה
המציל להציל באחד
הציל אלא בנפשו נהרג
לא מתכוין להרוג דשו

וְכִזְּנוּ וַאֲפִיָּה כְּמִי
 וְשָׁלַח כֵּן כֵּן מִי
 דְּמִי וְלֹדֶת: אִי
 כְּגֹן שִׁכּוֹל הָרֹאֶה
 לָדֹחַ לֹא יִתֵּן
 אֲנִי מִיָּה וְעֵנֶשׁ:
 אֲמַחֵי יַעֲנֵשׁ הָאֵל
 יִלְכֵּךְ כִּנְפֹשׁ: דִּילֵמָּה
 לֹא וְאֵיךְ לֹא דִלֵּיכָא
 לָהּ וְתִשְׁלֹמִין
 וְיִמִּין אֵינֶן בְּאֵין לוֹ
 וְנִמְיָה בָּהּ עֲלִיו
 וְיָהּ מִרְבֵּי עֲמוֹ
 בְּשֶׁהָ הֵן דְּלִינִשׁ
 כֵּן לֹא מִיפְטֹר
 שְׂמוֹ מִיָּה מִיָּה

[illegible]

ס וכו' לקמן יליף
 [ו] מפרש במה
 צברה השם איכא
 דשם השם חזר
 ועל אהבה יוצרו:
 ידך. שמע של
 נביים: **לכן נאמר**
 אהבתו חביבה לך
 מה **רואה יצרן**
 אמר לו הו' רואה
 שלא הרני הורגך
פסוקא בוא. אלא
 יואיכא מרמי' שאל
 נפשו דליכא אלא
 בוא לא יעבור די
 על המלות משום
 שגמיו נשמה של
 אמת כיון דסוף סוף
 למה יא' מתור
 נפשו חביבה יוצרו
 הולך דבר המקום
 אמרי דוראי. אלו
 אמאי חיים דדמא
 יודע שיהא דמא
 יותר ממש חביב

והי צהם ולא שימות
לדחות שניה על הרצ

ר' פפא אמר במפתחה ודברי הכל אבי
אמר כיכול להציל באחד מאבריו ורבי יונתן
בן שאול היה דתניא רבי יונתן בן שאול
אומר "רודף שהיה רודף אחר חבריו להורגו
יכול להצילו באחד מאבריו ולא הציל להג
יציאתו מאי עממא דרבי יונתן בן שאול דכתיב
ויחי ינצו אנשים (יחדו) גו' "וא"ר אלעזר
במצות שבמיתה הכתוב מדבר דכתיב
ויום אסון יהיה ונתתה נפש תחת נפש ואפ"ה
אמר רחמנא ולא יהיה אסון ענשו יענש אי
אמר בשלמא יכול להציל באחד מאבריו
אלא גזירתא להצילו כנפשו היינו מדשכחת לה
דיענש כגון שיכול להציל באחד מאבריו

אלא אי אמרת יכול להציל באחד מאבריו
משכחת לה ריענש דילמא שאני הכא דמיתת
דיאמור רבא רודף שהיה ירודף אחר חברו
ויבין של כל אדם פטור מאי מעמא מתחייב
הכלים של רודף פטור של כל אדם חייב ש
חביב עליו מגופו של כל אדם חייב שמציל
רודף אחר רודף להצילו ושכר את הכלים בין
בכל אדם פטור ולא מן הדין שאם אי אתה
שמציל את חברו מיד הרודף: אבל הרודף
העובר עבדות כוכבים ניתן להצילו בנפשו מק
בנפשו פנם גבוה לא כל שכן ויכ' עונשין מ
תניא רבי אלעזר רבי שמעון אומר המחלל
סבר לה כאבוד דאמר עונשין מן הדין ואחאי
כוכבים א"ר יוחנן משום ר'שן בן יתורקני נימנ
יכל עבירות שבתורה אם אומרין לאדם עבור
מעבדות כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים
א"ר ישמעאל מנין שאם אמרו לו לאדם ע
מנין שיעבור ואל יהרג ת"ל וחי בהם
בפרהסיא תלמוד לומר ולא תחלו את ש
כ"ר א"ר דתניא ר"א אומר ואהבת את ה'
ויכלל מאדך אם נאמר בכל נפשך למה נא
מאדך למה נאמר בכל נפשך אם יש לך
לכך נאמר בכל נפשך ואם יש לך אדם
נאמר בכל מאדך גילוי עריות ושפיכות דמים
כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש כן ה
מעשה הרי זה בא ללמד ונמצא למד מקי
נערה המאורסה ניתן להצילו בנפשו אף ר
נערה המאורסה לרוצח מה רוצה יהרג ואל י
תעבור רוצח גופה מנא לן סברא הוא
יאמר ליה אמר לי מרי דוראי ויל קטליה לפלג
לקטלוק ולא תיקטול מי יימר דרמא דידך סו
סומק מפי כי אתא רב דימי א"ר יוחנן לא שנו
ואבל בשעת גזרת המלכות אפי' מצוה קלה י
יוחנן אפי' שלא בשעת גזרת מלכות א לא אמרו
מצוה קלה יהרג ואל יעבור מאי מצוה קלה א

זהם שלא התיר הכתוב אלא משום חציבות נפשם של ישראל: ואפילו מזו קלה יסרג ואל יעבור. שלא ירגילו ה

[illegible]

הוא אינה מקפדת: אבי אמר. לעולם
יאל: ויכול. הנדקף או הרואה להציל
בה את האשה הכחוז מדבר: דכסיב
להצילו בנפשו כדאמרין לעיל [עג] חה

שלא ירא סכסוג חביב עמיו.
דמעתין להצילו נפשוכל
שכן דניתן בממונו:
קסבר עונשין מן הדין. לא דמי
לעונשין מן הדין דאפליגו
בה אבוי ורבא לקמן בפי' השערות
(ד' פו.) (ה) דכפרות פסקר ד' מימות
(ד' עג.) (ז) דהא (הפסח) וזה דאליטריבא לעיל
לדמי למעוטי עבודת כוכבים הייתי מן
למאן דאמר עונשין ומ"ד אין עונשין
הוה משני חד למעוטי בהמה דדמי
לערויות ואדך אידי דכסיב נער
כמי נמי נערה:

מִי נִתַּן לְהַצִּילוֹ בְּנַפְשׁוֹ הִכִּי
הָיָה וְחַשְׁלוֹמִין לֹהֵ (6) לֹא שָׁנָא
יִכַר אֶת הַכְּלִים בֵּין שֶׁל נִדְרָף
פֶּשֶׁוּ הוּא יוֹנִדְרָף שְׁשִׁיבֵר אֶת
יִדְרָף פֶּשֶׁוּר שְׁלֹא יִהְיֶה מִמֶּנּוּ
וְלֹא בְּמִמּוֹן חֲבִירוֹ יוֹדְרָף שֶׁהִיָּה
לֹא רוֹדֵף בֵּין שֶׁל נִדְרָף בֵּין שֶׁל
יִכַר כִּי מִנְצֵא אֵין לָךְ כָּל אִדָּם
רַב כְּמֵה: תִּנְיָא רִשְׁבִּי אֹמֵר
וּמֵה פָּגַם הַדִּיּוֹט נִתַּן לְהַצִּילוֹ
הַדִּין קָא סִבֵּר עֲוֹנֵשֵׁין מִן הַדִּין
תְּשַׁבֵּת נִתַּן לְהַצִּילוֹ בְּנַפְשׁוֹ
וּבִתְּבִיבִי חִילּוֹל מַעֲבֹדֶת
נִגְמְרוּ בְּעִלְיִית בֵּית נְחוּזָה בְּלוֹד
לְהִתְרַגֵּ' עֲבוּר וְאֵל יִהְיֶה חוּץ
לְמַעֲבֹדֶת כּוֹכְבִים וְאֵל הָאֵל תִּנְיָא
עֲבוּדֶת כּוֹכְבִים וְאֵל תִּהְרַג
אֵין שִׁמּוֹת בָּהֶם יִכּוֹל אִפִּילוֹ
קִדְשִׁי וְקִדְשֵׁתִי אֵינְהוּ דְּאִמּוּר
הַיָּד בְּכַל לִבְכָּךְ וּבְכַל נִפְשָׁךְ
בְּכַל מַאֲדָךְ וְאִם נֶאֱמַר בְּכַל
שֶׁנֶּשׁוּף חֲבִיב עָלָיו מִמִּמּוֹן
מִמּוֹן חֲבִיב עָלָיו מִנּוּף לִכְךָ
דְּרַבִּי דִּתְנִיא רִבִּי אֹמֵר כִּי
זֶה וְכִי מֵה לְמַדְנָא מִרוּצָה
רִוּצָה לְנַעֲרָה הַמְּאֹרְסָה מֵה
נִתַּן לְהַצִּילוֹ בְּנַפְשׁוֹ וּמִקִּישׁ
יִדְרָף אֵף נַעֲרָה הַמְּאֹרְסָה תִּהְרַג
הֵהוּא דְּאֵתָא לְקַמֵּיהּ דְּרַבִּי
וְאֵל קַמְלִינָא לָךְ אִמֵּר לִיָּה
טַפִּי דִּילְמָא דִּמָּא דְּהוּא גְּבֵרָא
זֶה שְׁלֹא כִשְׁעַת גּוֹרֶת הַמַּלְכוּת
גֵּא וְאֵל יַעֲבוּר כִּי אֵתָא רִבִּין אִ"ר
אֵין בְּצִינְעָא אֲבֵל בְּפִרְהֵסִיא אִפִּי
רַבָּא בֵּר רַב יִצְחָק אִמֵּר רַב
אִפִּילֵי

להקב"ה וכאן שיש אבוד נפש חבירו
די כוכבים להמריך את הלצנות לכך:

ערכות
הנחל כנחל מאבירי ירדנו (שם וכע"ז יוסא 29). מו
לרועת חניך או מיהר, יתר ואל יפגור, כלל היא
דוראי. מושל עיר (פסחים 88) שמוען של כפר שמי
ן של ישראל לפני המקום יותר מן המועת, אמר הקב"ה
שם וכע"ז (פסחים 88) מי יאמר שנספך חניכו לפני המ

עין משפט
נר מצוה

ג' א מ"י פ"א מהל' רז"ח
 הלכה יג סמג לארץ
 קסא פ"טושי"ח מ"ח ס"י מכה
 ספי"א:
 ג' ב מ"י פ"ח מהל' חובל
 ומזיק הלכה יג סמג
 פש"ן פ"טושי"ח מ"ח ס"י מ"ן
 ש"ס ספי"ג:
 ג' (מ"י) ש"ל יג:
 ד (מ"י) ש"ל יד:
 ג' ה ו ז ח מ"י פ"ה מהל'
 יסודי התורה הלכה א ב
 ג סמג פש"ן פ"טושי"ח י"ד
 ס"י ק"ט ספי"א:

מוסף רשמי

[illegible]